

21.8.1

(וילמד עליין מתחתון ותחתון מעליון) → 95a (משנה א') 94a

1. כי יתן איש אל רעהו קסוף או כלים לשמר וגנב מבית האיש אם ימצא הגנב ישלם שנים: אם לא ימצא הגנב ונקרב בעל הבית אל האלהים אם לא שלח ידו במלאכת רעהו: על כל דבר פשע על שור על חמור על שה על שלמה על כל אבדה אשר יאמר כי הוא זה עד האלהים ובא דבר שניהם אשר ירשיען אלהים ישלם שנים לרעהו: שמות כב: ז-ח

2. כי יתן איש אל רעהו חמור או שור או שה וכל בהמה לשמר ומת או נשבר או נשבה אין ראה: שבעת ה' תהיה בין שניהם אם לא שלח ידו במלאכת רעהו ולקח בעליו ולא ישלם: ואם גנב יגנב מעמו ישלם לבעליו: אם טרף וטרף באהו עד הטרפה לא ישלם: שמות כב: ט-יב

3. וכי ישאל איש מעם רעהו ונשבר או מת בעליו אין עמו שלם ישלם: אם בעליו עמו לא ישלם אם שכיר הוא בא בשכרו: שמות כב: יג-יד

4. כי איש איש אשר יקלל את אביו ואת אמו מות יומת אביו ואמו קלל דמיו בו: ויקרא כ: ז

- I שאלה (v. 3) the parameters of the exemption of a שואל if the owners are with the משנה א'
- a If: he hired (or got free help from) the owners with the cow or beforehand – he is exempt from liability
- i “עמה” cow is already in השואל or the employment was constructed such that it was simultaneous with שאלה
- b But if: he first borrowed the cow, then hired (or got free help from) the owners – liable for death of cow
- II Source for the 4 שורמים
- a שומר חנם – v. 1 (though it alludes to טוען טענת גנב which applies to ש”ח, the liability for קרן for גנבה w/o שבועה is stronger)
- b שומר שכר – v. 2 (since he’s liable for גניבה ואבידה)
- i Support for assignment: שואל has all the benefit and he only pays קרן
- 1 Challenge: שואל doesn’t have all the benefit – he must feed and watch the animal
- (a) Answer1: could be animal that feeds itself (in a marsh) and is watched by the city guard OR
- (b) Answer2: read “most of the הנהא is his” OR
- (c) Answer3: refers to borrowed כלים
- ii Tangent: source for ש”ש’s liability for אבדה
- 1 Option #1: אם גנב יגנב – extra word extends to אבדה
- (a) Note: this only works according to ר”ע (לא דברה תורה כלשון בניא) ר”י; to ר”י, wording is expected
- 2 Option #2 (for ישמעאל ק”ו: ר’ ישמעאל from גנבה, which is closer to an אונס)
- (a) מילתא דאתיא בקל וחומר טרח וכתב לה קרא) even though it is a ק”ו, the text addressed it (ל”ע
- c שואל – v. 3 (explicit)
- III Source for שואל paying for everything
- a Understood: that if it is damaged or dies, he pays, as per v. 3
- b However: what is the source for liability if taken captive?
- i Cannot be: inferred from שבורה ומתה, which could be anticipated
- ii Suggestion: infer from grouping of שבויה ומתה with שבויה for exemption of ש”ש
- 1 Rejection: that grouping is לפטור
- iii Rather: follows נתן ר’, who reads או as extending to שבויה
- 1 Rejection: the או is needed to particularize and generate liability if even one happened (מתה שבורה OR מתה)
- 2 Block: according to ר’ יונתן, ר’ who reads v. 4 as applying to father or mother independently; no need for לחלק
- (a) But: according to ר’ יאשיה, ר’ who requires nuance of language to particularize, או is needed here – difficult
- (b) Resolution: here, no need לחלק, since שבורה is a partial מיתה
- c Question: source for liability of שואל for גניבה ואבידה
- i Cannot be: inferred from שבורה ומתה, since, in those cases, there’s nothing to retrieve
- ii Rather: inferred via ק”ו from ש”ש, who isn’t liable for אונסין, yet is liable for גניבה ואבידה
- 1 Note: this ק”ו cannot be challenged
- (a) Implication: might have noted that ש”ש pays כפל if he claims מזויין
- (i) Nonetheless: the קרן paid by the שואל in case of מזויין is a stronger indicator of חומרא
- (ii) OR: a קרן paid by the שואל in case of מזויין is considered a גולן, and no כפל would attach to ש”ש even if he used that claim falsely
- 2 Question: how do we know that the exemption of בעליו עמו applies to גנבה ואבדה?
- (a) Cannot: infer from שבורה ומתה, as that is a case of אונס
- (b) Rather: infer from ש”ש, whose liability is learned from שואל; nonetheless, בעליו עמו – exempt
- (i) Question: how did we infer that? Cannot be: by common denominator, as אונס defeats that
- (ii) Answer: וכי which introduces שואל connects to earlier פרשה (ש”ש) and ש”ש is inferred from שואל
1. Challenge: ש”ש is exempt in cases where שואל is liable
- (iii) Rather: ק”ו from ש”ש and דיו limits extension of liability to case where אין עמו
1. Challenge: this only works if we accept principle of דיו; if not, what is the source?
- (iv) Answer: ש”ש connects the two and each פרשה informs the other (ג”א from ש”ש עמו, שואל from ש”ש)